

Наукова діяльність

РОСЛИННИЦТВО

© І. О. Анненков, Ю. О. Довгоруку, 2024
УДК 007:330.34:631.1(477)

DOI: 10.32636/agroscience.2024-(3)-3-1

**ВНЕСОК ПАНФИЛЬСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ІНСТИТУТУ ЗЕМЛЕРОБСТВА УААН
В ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАЛУЗЕЙ
ВІТЧИЗНЯНОГО АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА У 1991–2001 рр.**

Ігор АННЕНКОВ, Юрій ДОВГОРУК, кандидати історичних наук
Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН
вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, 03127, Україна
e-mail: dovgoruk_yura@ukr.net

У статті висвітлено наукову роботу Панфільської дослідної станції Інституту землеробства Української академії аграрних наук у період 1991–2001 років над створенням інформаційного продукту для сільськогосподарського сектору аграрної промисловості України. Основні завдання, що виконувала в досліджуваний період установа: організаційно-господарське забезпечення умов для проведення наукових досліджень щодо ефективного використання осушуваних органогенних ґрунтів Лісостепу України, випробування і доопрацювання наукових розробок, впровадження їх у сільськогосподарське виробництво а також вирощування насіння еліти та першої репродукції зернових, картоплі, буряків кормових та інших культур. Важливим напрямком було вивчення методів і способів підвищення ефективності відкритої осушувальної мережі і різних видів дренажу. Результати досліджень широко використовувалися у проектуванні багатьох осушувальних мереж.

З'ясовано, що основою отриманого інформаційного продукту були результати наукових пошуків колективу установи, які знаходили своє відображення в різних за формою подання інформації джерелах, виходячи з передбачуваного характеру її наступного використання. Конкретизовано основні напрями дослідницької діяльності наукового персоналу дослідної станції у межах вирішення загальної проблеми підвищення ефективності аграрного використання осушених земель Лісостепової зони України. Проведено систематизацію та класифікацію як наукових тем розвідок установи протягом періоду 1991–2001 років, так і виробленого її працівниками за цей хронологічний відтинок інформаційного продукту, з оцінкою ступеня збереження актуальності на сьогоднішній час результатів відповідної наукової роботи. Досвід роботи станції в досліджуваний період свідчить про наявність в тогочасних вітчизняних науковців достатнього потенціалу та ентузіазму для якісних показників дослідницької праці на забезпечення високоєфективного використання перманентно осушуваних ґрунтів. Тому важливо оцінити внесок Панфільської дослідної станції в інформаційне забезпечення галузей вітчизняного агропромислового виробництва.

Методологічною основою дослідження є загальнонаукові принципи історичної достовірності, наукової об'єктивності, системності та наступності, що забезпечують цілісне охоплення обраної проблеми.

Ключові слова: дослідна станція, осушені ґрунти, система, розробка, агропромислове виробництво, інформаційне забезпечення, інформаційний продукт.

Вступ

Зі здобуттям в 1991 р. незалежності та одночасним переходом від «радянського» способу господарювання до ринкової економіки, в Україні серед проблем удосконалення господарського механізму в агропромисловості важливе місце почало займати питання створення відповідної новим ринковим умовам системи інформаційного забезпечення як необхідної складової управління агропромисловим виробництвом (АПВ) (Корунько М.Ф., 1997). Це передбачало активні дії насамперед з боку держави, спрямовані на запровадження економічних важелів стимулювання процесів продукування потрібної галузям АПВ інформації, оскільки завдання по створенню інформаційного забезпечення агровиробництва в першу чергу продовжували виконувати, як і в часи СРСР, бюджетні сільськогосподарські дослідні установи (Корунько М.Ф., 1996). Зокрема, у межах цієї проблеми в досліджуваний нами період працювала й

Панфільська дослідна станція (ДС) Інституту землеробства (ІЗ) Української академії аграрних наук (УААН), основними напрямками діяльності якої були дослідження й експериментальні розробки у сфері підвищення ефективності сільськогосподарського використання осушених ґрунтів. Між тим, через певні прорахунки при формуванні умов ринкових стосунків для бюджетних науково-дослідних установ агропромислової сфери, період 1991–2001 рр. був не найкращим для станції: погіршилися виробничі показники, спостерігалася затримка заробітної плати працівникам та інші негаразди, характерні для того періоду в житті країни. У 1998–2000 рр. установа була оголошена банкрутом і перебувала на межі закриття, але втім продовжувала наукову діяльність, продукуючи інформаційний продукт, унікальність якого визначалася специфічним дослідницьким профілем Панфільської ДС ІЗ УААН (Tkachev O.I., Kaminskyi V.F., Shtakal M.I., Vergunov V.A., 2012).

На сьогодні, поряд з традиційними напрямками досліджень щодо використання торфовищ як кормових угідь, науковцями станції проводяться й дослідження з лісогосподарського освоєння територій, агроекологічного моніторингу земель у басейні р. Супій, а також розробки технологій ефективного використання осушених торфовищ, вилучених з інтенсивного обробітку. Тобто, в сучасних умовах, коли АПВ стає одним з основних бюджетоутворюючих секторів української економіки, потреба в специфічному профілі дослідницької діяльності Панфільської ДС ІЗ УААН зберігається, рівно як і зберігається проблема ефективного функціонування бюджетних установ аграрної науки України в запропонованих їй ринкових умовах. Тому, вивчення внеску цього закладу в інформаційне забезпечення галузей АПВ України впродовж 1991–2001 рр., коли на зламі внутрішньополітичних стосунків та економічного укладу загострилися кризові явища, які стали вадою нормальній роботі станції, набуває сьогоденної актуальності, оскільки результати таких досліджень розкривають реальний потенціал бюджетних науково-дослідних установ агропромислової сфери України.

Результати та обговорення

За весь час своєї роботи Панфільська дослідна станція відіграла важливу роль у розвитку землеробства на осушуваних землях лісостепу України, забезпечуючи аграріїв інформацією, що дозволяла їм підвищувати ефективність використання в обігу отримуваних у відповідний спосіб земель сільськогосподарського призначення. Науковцями установи досліджено та розроблено режими ефективної дії відкритої осушувальної мережі і різних видів дренажу, вивчено гідротермічний режим ґрунту, розроблено норми осушення і зволоження торфових ґрунтів, які знайшли своє використання при проектуванні осушувальних систем Лісостепової зони заплавлі річок: Трубежу, Ірпеня, Супою, Оржиці, Тясмина та ін. Проведена значна робота з підбору найпродуктивніших культур, їх сортів і гібридів, а також розроблені основні елементи агротехніки вирощування сільськогосподарських культур для осушених торфових ґрунтів Лісостепу України, які були впроваджені у виробництво на відповідних територіях Київської, Полтавської, Черкаської, Чернігівської областей (Website of the National Scientific Center "Institute of Agriculture of the National Academy of Sciences").

Певний доробок у межах указаної проблематики ученими Панфільської ДС ІЗ УААН був здійснений, навіть під час раніше згаданої процедури банкрутства станції у 1998–2000 рр., в умовах обмеженого фінансування діяльності установи. Не зважаючи на такі важкі обставини,

Матеріали і методи

Слід зауважити, що в історіографії досліджуваного в цій публікації питання присутня лише одна наукова праця, в якій розглянуто діяльність Панфільської ДС ІЗ УААН – колективна монографія (Tkachev O.I., Kaminskyi V.F., Shtakal M.I., Vergunov V.A., 2012), присвячена 75-річчю станції. Проте в цій розвідці, з-за обраного авторами достатньо великого хронологічного відтинку, відображення результатів науково-дослідної діяльності станції на етапі 1991–2001 рр. має хоч і акцептований, але все ж таки оглядовий характер, принаймні недостатній для досягнення мети нашої наукової праці.

Метою даної статті є висвітлення роботи і визначення ролі Панфільської дослідної станції в розробці та впровадженні впродовж обраних хронологічних меж специфічного для агропромисловості України інформаційного продукту.

Для досягнення максимальної об'єктивності результатів при здійсненні дослідження були використані загальнонаукові методи аналізу, синтезу та класифікації, а також історичні методи – джерелознавчий, діахронічний та проблемно-хронологічний.

науковий колектив закладу продовжував достатньо плідно працювати за основним профілем дослідницької діяльності організації, про що свідчать опубліковані в ті роки результати тематичних стосовно осушених земель досліджень, що поповнили відповідний банк інформаційного забезпечення агровиробництва унікальними специфічними відомостями. Так, наприклад, у 1999 р. виходять друком: «Методичні рекомендації із застосування ефективної та екологічно збалансованої системи землеробства на осушуваних органомінерних ґрунтах гумідної зони України» (Methodological recommendations for the application of an effective and ecologically balanced system of agriculture on drained organic soils of the humid zone of Ukraine, 1999); наукове повідомлення та патент «Агротехнічний спосіб боротьби з дротянником» (Slyusar I. T., Vergunov V. A., Oranasenko O. G., 1999); патент «Спосіб боротьби з бур'янами при вирощуванні кукурудзи на зелений корм і силос в умовах осушених органомінерних ґрунтів» (A method of weed control when growing corn for green fodder and silage in conditions of drained organic soils). У цілому, у висвітлений нами хронологічний період на станції системно займалися розгалуженим комплексом досліджень та технологічних розробок в сфері ведення сільського господарства на алювіальних та осушених ґрунтах, найбільше зосередження в чому віддавалося наступним напрямкам:

- Регулювання водного режиму. Гідрометричний режим заплавлених ґрунтів долини річки Супій.

- Багаторічні трави і сінокоси: розробка енергозберігаючої і природоохоронної технології покращення сіножатей, яка забезпечує підвищення продуктивності багаторічних трав; розробка передових технологій вирощування багаторічних трав для одержання сіна в умовах осушених торфових ґрунтів; розробка коефіцієнтів використання поживних речовин багаторічними травами на осушених карбонатних торфових ґрунтах Лісостепу України; створення високопродуктивних травостоїв із включенням в їх склад біологічно активних лікарських видів трав для одержання продукції лікарсько-профілактичного призначення; розробка технологій сумісного вирощування кукурудзи та багаторічних трав на еродованих землях; розробка технології створення високопродуктивних сінокосно-пасовищних злаково-бобових травостоїв на осушених торфовищах; розробка високоефективної екологічно збалансованої та малоенергоємної технології сінокосно-пасовищного використання травостоїв на осушених староорних торфовищах лісостепової зони; вплив оструктурування торфовищ глейовим легким суглинком на їх властивості і продуктивність багаторічних травосумішок. Удобрення: вплив мікродобрив на урожай і якість багаторічних трав вирощених на торфових ґрунтах; розробка норм внесення мікродобрив під багаторічні трави на торфовищах Лісостепу України; вплив норм азотних, фосфорних і калійних добрив на продуктивність багаторічних злакових трав з підсівом однорічних бобових культур; розробка строків внесення мінеральних добрив на осушуваних ґрунтах із забезпечення найменшого забруднення ґрунтової, річкової води та екологічно чистого врожаю культур; вплив мікродобрив на врожайність кукурудзи на силос та її якість в умовах торфових ґрунтів; вплив мікродобрив та їх аналогів на продуктивність вівса в умовах органогенних ґрунтів (Tkachev O.I., Kaminskyi V.F., Shtakal M.I., Vergunov V.A., 2012).

- Селекція і насінництво: селекція та первинне насінництво новостворених на станції сортів кормових культур; створення та вивчення одонасінних кормових буряків з цитоплазматичною чоловічою стерильністю та використання гібридів, придатних для вирощування без затрат людської праці; розробка технологій вирощування кропили коноплевидної на осушених торфових ґрунтах; насіннева продуктивність сильфії пронизанолістої в залежності від добрив і строків збирання.

- Сівозміни: розробка ланки ґрунтозахисної сівозміни з коротким польовим періодом на торфових ґрунтах Лісостепу України; розробка ланки інтенсивної сівозміни з коротким польовим періодом на торфових ґрунтах лісостепової зони (Tkachev O.I., Kaminskyi V.F., Shtakal M.I., Vergunov V.A., 2012).

- Способи обробітку ґрунту: комплекс спеціальних заходів на підготовку пласта багаторічних трав під столову моркву в умовах торфових ґрунтів Лісостепу України.

- Агротехнологія: розробка технологій вирощування сільськогосподарських культур на торфових ґрунтах; розробка основних елементів інтенсивної системи землеробства на осушених торфовищах (структура посівів, схеми інтенсивних сівозмін, системи добрив та обробіток ґрунту); розробка основних елементів інтенсивної екологічно безпечної та малоенергоємної системи землеробства на осушених торфовищах лісостепу.

- Агроекологія: розробка агроекологічних заходів захисту навколишнього середовища від різних видів забруднень у басейнах малих річок України; наукові і практичні рекомендації та розробка основних елементів для агровиробництва щодо біологізації землеробства на осушених органогенних ґрунтах Лісостепу України.

- Впровадження інноваційних наукових досягнень в аграрне виробництво: розробка інтенсивної системи землеробства в виробничо-наукову систему «Тясмин» в Черкаській області (потребує окремого вивчення науковцями); впровадження у власну господарську діяльність результатів наукових розробок станції (Tkachev O.I., Kaminskyi V.F., Shtakal M.I., Vergunov V.A., 2012).

Себто, як ми бачимо, спектр досліджуваної фахівцями Панфільської ДС ІЗ УААН протягом розглянутого хронологічного періоду проблематики був доволі широким, однак, разом з тим, результати наукової діяльності установи не вплинули на покращення її фінансового стану, що залишає вільним поле для припущень стосовно неактуальності відповідних тем або неефективності набутої інформації. Проте навіть вибіркового аналізу запатентованих результатів проведених на станції досліджень або рекомендованих на підставі розробок її учених агротехнологій цього не підтверджує. Так, у 1997 р. Панфільська станція спільно з Інститутом Землеробства УААН випускає розробку «Спосіб боротьби з дрітрянками на осушених органогенних ґрунтах» (патент № 17854) (The method of combating wireworms on drained organic soils, 1997), авторами якої стали Слюсар І.Т., Вергунів В.А. та Опанасенко О.Г., а її тематична спрямованість стосується агротехнічних заходів щодо захисту просапних культур від шкідників на осушених органогенних ґрунтах і може бути одночасно віднесеною і до галузі землеробства, і до сфери агроекології. Актуальність цієї розробки не є пересічною, оскільки серед аграріїв загальновідомо, що на органогенних ґрунтах в рекомендованій на даний період луко кормовій сівозміні (6-7 років багаторічні трави, 1-2 роки просапні культури) кукурудза, буряки, капуста, що висіваються по дернині багаторічних трав, дуже ушкоджуються дрітрянком (*Agriotes Lineatus*). Між тим, одним з найрозповсюджених способів боротьби з цим шкідником сільськогосподарських культур є хімічний метод, який полягає у внесенні в ґрунт під час виконання посівних робіт хоч і ефективних, але високотоксичних пестицидів (Slyusar I.T.,

Vergunov V.A., Opanasenko O.G., 1999). Суть же запропонованого нехімічного способу боротьби з дротяником полягає в застосуванні комплексу агротехнічних заходів, що включають вирощування протягом загальноприйнятого періоду багаторічних трав, а після останнього їх скошування – дискування і фрезування деревини та осінній обробіток, виконуваний у залежності від ступеня зараження ґрунту дротяником по-різному. Результати випробувань показали те, що із застосуванням даного способу гине понад 75% дротяників, при цьому відпадає потреба в пестицидах, які з часом забруднюють ґрунт і підґрунтові води, зменшується вивимання поживних речовин, що в решті-решт позитивно впливає на родючість заплавлених земель.

У надрукованій у 1999 р. невеликим накладом брошури «Методичні рекомендації із застосування ефективної та екологічно збалансованої системи землеробства на осушуваних органогенних ґрунтах гумідної зони України» (Methodological recommendations for the application of an effective and ecologically balanced system of agriculture on drained organic soils of the humid zone of Ukraine, 1999), підготовленій колективом фахівців ІЗ УААН та Панфільської ДС ІЗ УААН за загальною редакцією І. Т. Слюсаря, також міститься актуальний і на сьогодні зміст. Він стосується практичних рекомендацій з наступних питань: структур посівних площ і сівозмін, система удобрень, водно-повітряних режимів торфовищ; основного обробітку та боротьби з бур'янами на окультурених торфових ґрунтах; особливостей технологій вирощування сільськогосподарських культур та загальноаграрного використання слабоосушених торфових ґрунтів; використання для сільськогосподарських потреб мілкоторфових і торфо-перегнійно-глейових ґрунтів; організації ефективних багаторічних культурних пасовищ; вилучення з ріллі земель водоохоронних зон та умов їх подальшого використання; охорони торфових ґрунтів (Methodological recommendations for the application of an effective and ecologically balanced system of agriculture on drained organic soils of the humid zone of Ukraine, 1999). Застосування представлених у брошурі методів експлуатації осушених органогенних ґрунтів в умовах переходу до вільного обігу земель сільськогосподарського призначення (а отже – в умовах зростання їх вартості) було б ефективно не лише з погляду енергозощадження на аграрних роботах, а й з точки зору економічної доцільності використання таких ґрунтів в АПВ у цілому, екологічної захищеності агросфери, тощо. Цікаву інформацію також містить патент 2000 р. на «Спосіб сумісного вирощування кукурудзи та пажитницево-костричного гібриду з метою захисту ґрунту від ерозії» (The method of joint cultivation of corn and fenugreek hybrid for the purpose of protecting the soil from erosion, 2000). У ще одній запатентованій у 2002 р. розробці (патент № 49124) за авторством Опанасенка О. Г., Нетеси М. І., Штакала М. І., Вергунова В. А. та Слюсаря І. Т.

«Спосіб боротьби з бур'янами при вирощуванні кукурудзи на зелений корм і силос в умовах осушених органогенних ґрунтів» представлений спосіб боротьби з бур'янами що включає сівбу кукурудзи за рекомендованою для даних ґрунтів технологією з конкретною шириною міжрядь та проведення міжрядного обробітку кукурудзи. Завдання винаходу – створення екологічно безпечного способу боротьби з бур'янами при вирощуванні кукурудзи на дані потреби, який забезпечив би надійний захист культури від бур'янів. Врожайність кукурудзи в дослідних ділянках при такому способі боротьби з бур'янами досягала в середньому 550-620 ц/га зеленої маси або 136-141 ц/га сухої речовини (A method of weed control when growing corn for green fodder and silage in conditions of drained organic soils, 2002).

Таким чином, можна констатувати, що з точки зору якості інформаційного продукту, який вироблявся на Панфільській ДС ІЗ УААН упродовж досліджуваного періоду, його актуальність та доцільність, принаймні в переважній більшості випадків, не викликає сумнівів. Інша справа, що знаходячись у скрутних матеріально-фінансових умовах станція не могла підтримувати той обсяг науково-дослідної діяльності, який був притаманний «радянському» періоду її існування, коли державні бюджетні інвестиції в сферу інформаційного забезпечення АПВ покривали переважну частину відповідних потреб закладу. Особливо зріс потік таких інвестицій наприкінці 1980-х років, після ухвали сумісної постанови ЦК КПРС та РМ СРСР від 09.06.1987 р. № 848 «О совершенствовании научного обеспечения развития агропромышленного комплекса страны», якою, до речі, стимулювався й розвиток елементів ринкових стосунків (госпрозрахунок) між виробниками та споживачами інформаційного продукту в агропромисловості (Yu. K. Cherepanov, 1990). Однак при цьому слід зазначити, що в тогочасного сільськогосподарського виробника була практично відсутня можливість використання альтернативних зарубіжних аграрних технологій, себто інформаційний продукт Панфільської ДС ІЗ УААН знаходився в поза конкурентному середовищі. Це сприяло його безпроблемному розповсюдженню серед споживачів за умови бодай найнижчого приросту продуктивності праці та зниження собівартості продукції, отриманих від впровадження відповідних науково-технічних новин.

Отже, інвестиції в науково-дослідну діяльність станції за «радянського» способу господарювання гарантовано приносили прибуток, навіть якщо науковий рівень здобутків її учених поступався науковому рівню результатів аналогічних досліджень зарубіжних науковців. З переходом до ринкової економіки та розвитком процесу інформатизації суспільства, українські агровиробники почали отримувати прямий доступ до альтернативного інформаційного продукту, що зробило відповідне

споживче середовище конкурентним. Звідси, інвестиції в наукову роботу Панфільської ДС ІЗ УААН після 1991 р. почали набувати певний ступінь ризику, який ставав тим більшим, чим меншого захисту вони отримували, при тому, що потреба в такому захисті в наявного (і фактично єдиного) інвестора – держави зникала через зумовлений одночасною економічною кризою брак держбюджетних коштів на дані вкладення. Таким чином, упродовж 1990-х років інвестиції у розвиток виробництва інформаційної продукції досліджуванім закладом як за обсягами, так і по суті перетворилися в банальну держбюджетну підтримку його працездатності як наукової установи. Разом з тим, обираючи курс на запровадження екологічно щадних аграрних технологій український уряд, з одного боку, не врахував неминуче подорожчання таких розробок у зрівнянні до попередньо здійснюваних, а з іншого – не створив дієвих у нових умовах господарювання методів впливу на сільгоспвиробників щодо дотримання ними цього курсу (Gadzalo Y. M., Gladiy M. V., Sabluk P. T., Luzan Y. Y., 2018; Kropyvko M. F., Ksenofontov M. M., Khmil N. V., 2015). За укладених обставин науковці Панфільської ДС ІЗ УААН, знаходячись фактично на держбюджетному утриманні, виявилися вимушеними повністю дотримуватися урядових

Висновки

Оцінюючи внесок Панфільської дослідної станції Інституту Землеробства УААН в інформаційне забезпечення галузей вітчизняного агропромислового виробництва впродовж 1991–2001 рр. можемо констатувати, що її робота в цей час стосувалася переважно створення специфічного інформаційного продукту, призначеного для використання при експлуатації осушених земель лісостепової зони України. Даний продукт подавався в формі: патентів на винаходи; методичних рекомендацій; технологічної документації; публікацій результатів досліджень у періодичних фахових виданнях та монографіях, а актуальність багатьох відображених у цьому продукті відомостей зберігається й по сьогоднішній день, що зумовлюється їх вузькою фаховою специфічністю. Разом з тим, перехід до ринкових форм господарювання в галузях АПВ України в 1991–2001 рр. здійснювався із мінімальним урахуванням фінансових і матеріально-технічних потреб аграрної науки та без створення умов для формування

вимог, тоді як аграрії, потрапляючи в повну фінансову залежність від комерційних організацій, завдяки недосконалій системі відповідного контролю (за М. В. Зубцем – «проблемно контрольований ринок»), ці вимоги могли повністю або частково ігнорувати, застосовуючи й більш «брудні» сільськогосподарські технології, керуючись при цьому виключно лише надаваною внаслідок їх використання економічною вигодою (Sabluk P. T., 1997; Zubets M. V., 1997). Тим більше, що через поліпшення доступу до світових фахових інформаційних джерел потенційні споживачі виробленого Панфільською ДС ІЗ УААН інформаційного продукту отримали можливість набувати невідповідні (або умовно відповідні) українським екологічним вимогам агротехнології та їх фрагменти задешево або навіть взагалі безкоштовно – з числа тих, які виводилися з обігу в провідних на агропромисловості країнах. Це фактично нівелювало попит на результати досліджень колективу станції, і її впроваджувальна діяльність почала замикатися на саму себе, що прискорило деградацію процесу продукування нею науково-технічної інформації та наступну консервацію цієї установи як елементу системи інформаційного забезпечення вітчизняних галузей АПВ.

можливостей щодо організації нею самостійного відповідного забезпечення, що негативно відбилося на науковій діяльності станції. Даний момент призвів до значного скорочення наприкінці розглянутого періоду обсягів виробництва Панфільською ДС ІЗ УААН профільного інформаційного продукту, і, по суті, з 2000-х років розпочався вихід цієї установи з системи інформаційного забезпечення галузей АПВ України. Між тим, досвід роботи станції впродовж 1991–2001 рр. свідчить про наявність в українських науковців достатніх доробку та ентузіазму для відновлення тих обсягів дослідницької праці на забезпечення високоефективного використання перманентно осушуваних ґрунтів Лісостепу України, які були притаманні установі в її «радянський» період. І єдиною умовою для цього з початку 1990-х років і до сьогодні залишається створення дієвих важелів ринкового заохочення вітчизняних сільгоспвиробників до користування вітчизняним же інформаційним продуктом.

Список використаної літератури

Gadzalo Y. M., Gladiy M. V., Sabluk P. T., Luzan Yu. Ya. Development of the agrarian sphere of the economy in conditions of decentralization of management in Ukraine. Kyiv: Agrarian Science, 2018. 328 p.

Zubets M. V. On the state of the agro-industrial complex of Ukraine and measures to stabilize it. *Economy of the agricultural sector*. 1997. No. 1. P. 16–24.

Kropyvko M.F. Information provision of agro-industrial production of Ukraine in market conditions. Kyiv: IAE UAAS, 1996. 159 p.

Kropyvko M.F. Information in the management of agro-industrial production. Kyiv: IAE UAAS, 1997. 252 p.

Kropyvko M.F., Ksenofontov M.M., Khmil N.V. Directions for improving state management of the

agricultural sector in conditions of decentralization of power and deregulation of economic activity. Economy of agro-industrial complex. 2015. No. 3(245). P. 5–14.

Methodological recommendations for the application of an effective and ecologically balanced system of agriculture on drained organic soils of the humid zone of Ukraine / general. ed. Slyusar I. T. Kyiv, 1999. 28 p.

Sabluk P. T. Guide to reforming the market environment of agribusiness enterprises. Kyiv: IAE, 1997. 587 p.

Slyusar I. T., Vergunov V. A., Opanasenko O. G. Agrotechnical method of combating wireworm. Agrarian science - production. Scientific information bulletin of completed scientific developments / Ukrainian Academy of Agrarian Sciences. No. 1. Kyiv, 1999. P. 3.

Slyusar I. T., Shtakal M. I., Tsarenko M. K. Fodder from a drained hectare: a monograph / Kyiv: "Agrarian Science", 1998. 164 p.

Tkachev O.I., Kaminskyi V.F., Shtakal M.I., Vergunov V.A. Panfil'sk research station of the NSC "Institute of Agriculture of the National Academy of Sciences": history and achievements (until the 75th anniversary of its establishment). Yagotyn, 2012. 172 p.

Yu. K. Cherepanov On the improvement of the activities of scientific and technical information bodies of

the AgroNTY. Scientific and technical information in agriculture. 1990. No. 2. P. 1-6.

The method of combating wireworms on drained organic soils. Patent database of Ukraine. Patent No. 17854. URL: <https://uapatents.com/2-17854-sposib-borotbi-z-drotyanikami-na-osushenikh-organogennikh-gruntakh.html> (access date 03/08/2024).

A method of weed control when growing corn for green fodder and silage in conditions of drained organic soils. Patent database of Ukraine. Patent No. 49124. URL: <https://uapatents.com/2-49124-sposib-borotbi-z-buryanami-pri-viroshhuvanni-kukurudzi-na-zelenijj-korm-i-silos-v-umovakh-osushenikh-organogennikh-gruntiv.html> (access date 09.03.2024).

The method of joint cultivation of corn and fenugreek hybrid for the purpose of protecting the soil from erosion. Patent No. 30816. URL: <https://uapatents.com/2-30816-sposib-sumisnogo-viroshhuvannya-kukurudzi-ta-pazhitnicevo-kostrichnogo-gibridu-z-metoyu-zakhistu-gruntu-vid-erozi.html> (access date 03/08/2024).

Website of the National Scientific Center "Institute of Agriculture of the National Academy of Sciences". Panfil'sk research station. URL: <https://zemlerobstvo.com/napryami-doslidzhenn/doslidni-stantsiyi/panfilska-doslidnitska-stantsiya/> (access date 03/08/2024).

THE CONTRIBUTION OF THE PANFIL RESEARCH STATION OF THE INSTITUTE OF AGRICULTURE OF THE UAAS TO THE INFORMATION SUPPLY OF DOMESTIC AGRICULTURAL PRODUCTION INDUSTRIES IN 1991–2001

Ihor ANNENKOV, Yurii DOVHORUK

National Scientific Agricultural Library of the National Academy of Sciences

The article highlights the scientific work of the Panfil'sk research station of the Institute of Agriculture of the Ukrainian Academy of Agrarian Sciences in the period 1991–2001 on the creation of an information product for the agricultural sector of the agrarian industry of Ukraine. The main tasks performed by the institution during the research period: organizational and economic provision of conditions for conducting scientific research on the effective use of drained organic soils of the Forest Steppe of Ukraine, testing and finalizing scientific developments, their introduction into agricultural production, as well as the cultivation of elite seeds and the first reproduction of cereals and potatoes, fodder beets and other crops. An important direction was the study of methods and methods of increasing the efficiency of the open drainage network and various types of drainage. Research results were widely used in the design of many drainage networks.

It was found that the basis of the received information product was the results of scientific research of the institution's staff, which were reflected in sources that differ in the form of information presentation, based on the expected nature of its subsequent use. The main directions of the research activities of the scientific staff of the research station within the scope of solving the general problem of increasing the efficiency of agricultural use of drained lands of the Forest-Steppe zone of Ukraine have been specified. The systematization and classification of both the scientific topics of the institution's intelligence during the period 1991–2001, as well as the information product produced by its employees during this chronological period, was carried out, with an assessment of the degree of relevance of the results of the relevant scientific work today. The station's work experience during the researched period shows that domestic scientists of that time had sufficient potential and enthusiasm for quality indicators of research work to ensure highly efficient use of permanently drained soils. Therefore, it is important to assess the contribution of the Panfil'sk Research Station to the information provision of the branches of domestic agro-industrial production.

The methodological basis of this study is the general scientific principles of historical reliability, scientific objectivity, systematicity and continuity, which ensure a comprehensive coverage of the chosen problem.

Keywords: research station, drained soils, system, development, agro-industrial production, information support, information product.

Отримано: 14.06.2024

Погоджено до друку: 28.08.2024